Драган Радованчевић

ЛАМПЕДУЗА

повеља

Едиција
ПОВЕЉА

Библиотека
ПОЕЗИЈА, ДАНАС
књига сто двадесета

Уредници
ЖИВОРАД НЕДЕЉКОВИЋ
ДЕЈАН АЛЕКСИЋ

На корицама:
Леон Бибел, *Refugees*, 1938.

Драган Радованчевић

ЛАМПЕДУЗА

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА
„СТЕФАН ПРВОВЕНЧАНИ”
КРАЉЕВО
2016

Избеглима. Бескућнима.
Онима који су пристигли
и онима који још увек беже.
Беже од метка, од увреде, од
предрасуде.
(И од бежања самог беже)

Неудомљеном сновима.
Мом бившем дому.
Мом оцу.
Мом брату.
Мојој мајци.

Лајпциг, 2015

ЛАМПЕДУЗА

Закуј чавао, неимару.
Црв на пању Земље.
Букет маказа, шминка црног злата.
У свету сувом и оштром као игла.
Ullima има три сина.

Ullima трља, стиска
Будући фантомски уд.

Закуј чавао. Сидро и једро.
Ка светионику, кормилару.
Ближе обали, ноћна стражо.

Ullima стиска, стиска.
Пенушави вал од леда
Круниште јој последњу свадбу.

Лампедуза каже: нисам крива.

Закуј чавао.
Њен траг од крви и нафте.
Њен пут од дугова и пепела.

Лампедуза каже: далека сам,
Тужне поклоне спремам.

Ullima спава
Под велом леда.
Буде је с пупчаном врпцом
И плачем, тек рођеним.

Ullima са три фантомска уда.
Лампедуза каже: Неимару, нећеш наджививети њену бол.

ЈУНАЦИ

Његови јунаци зарађују новац,
        твоји изучавају *Verteilungsgerechtigkeit*[1].
        Шта могу да учиним за ове лепотане?, каже банка,
        Непрофитност је на њиховој страни.
Његови јунаци размењују књиге
и мењају политичке ставове.
        Твоју јунаци већ тридесет страна читају
        како неискусно свићу зоре.
Његови јунаци се шетају Партеноном,
пију кафу на Монтпарнасу
и флертују са глумицама из аматерског театра.
        Твоји јунаци седе код куће,
        а и на улици се, у налету вртоглавице,
        ослањају о комшијске зидове.
Његови јунаци проматрају и делају,
али не без ограде, не без растојања.
        Твоји јунаци гину за идеју
        која ће се, уверени су,
        једнога дана сама од себе искристалисати.
Његови јунаци констатују
како су им деца порасла, па је и старост ту негде.
        Твоји јунаци пребројавају
        боре на челу у огледалу.
Кад се његови јунаци престраше,
и нама ништавило приђе за милиметар.
        Кад се твоји јунаци плаше,
        они ћуте, јер им ни иначе нико не верује.
Његови јунаци сумњају у идеологије
и ишчекују слаб тренутак својих надређених.

---

[1] Праведна расподела (немачки)

Твоји јунаци опробавају идеолошку исправност
толико ревносно
да их надређени примирују.
Његови јунаци после бурне ноћи
уредно одговоре на мејлове, па и на посао сврате.
Твоји јунаци бурне ноћи избегавају,
а ако се и догоде,
уверени су како умиру пре свитања.
Његови јунаци скијају до зоре
остављајуци иза леђа (тамо далеко) траг апатије.
Твоји се јунаци
лече од емпатије.
Његови, сасвим незнани јунаци
полажу цвеће на гроб твојима.
„Слава им и хвала,
а сад пожуримо:
до понедељка је остало још само дванаест сати”.

ПРОПОРЦИЈЕ

На мој десети рођендан мајка је понудила да на торту поставимо десет свећица, или само две са цифрама: један и нула.
– Хоћу свећице, пуно свећица, захтевао сам.
– И увек ћу тако, чак и кад будем имао сто година. И хиљаду, и седам хиљада година. Никада ми неће бити превише свећица.

Листајући у детињству мамине медицинске књиге са странице на страницу стицао сам утисак како се у људском организму налази безброј унутрашњих органа.

Јула 2012. доктор је преда мном изложио мамин снимак.
– У реду, то је некаква жлезда, некакав завијутак испод десног ребарног лука. То је нешто небитно и малецко, једва на длан да стане, мислио сам.

Маја 2014. мама ми се јавила у сну. Преводила ме је преко воде, извлачила ме из поплава (иако сам био далеко, у Берлину) док је Србија тонула.
– У овој невољи добро је то што је мајка морала да сиђе по тебе, рекла је.
Јер сине – подигла је руке уз уздах – колико се ми дуго нисмо видели.
Кад сам је прихватио и упитао је одакле се јавља, рекла је: из стиха. Из једног. Из јединог.

(пред другу годишњицу мамине смрти, Берлин 25. јун 2014)

ПРОЗАКОВА СОНАТА

На тим фотографијама
из тог периода
примећујемо како нема пропорције.

Њено лице сведочи о њеном одсуству.
Њена деца забринуто грле не више од истог.

„Била сам депресивна”, сведочи, нама, гледаоцима,
дочаравајући то сада бивше стање.
Читала је Ничеа, каже.
„Мој мото је био: Кад дуго гледаш у понор, и понор
гледа у тебе”.

Сценариста *Дискаверија* и мајстор за специјалне ефекте
уводе нас сликом у дубине њеног сиво-белог можданог
пакла.
На левој хемисфери мапирамо флуоросцентни пришт –
ореол изгубљене младости.
У оној можданој фисури – последњи поздрав првом
кућном љубимцу.

„Рекао је: Госпођо, Вама треба прозак”, пратимо даље.
Пришт пуца, фисуре изводе троскок:
плава боја се повлачи, жута бледи, а црвенкаста маса
убризгава свежину у руке.

„Потом сам се посветила сликању.
Дочаравању оног кроз шта сам прошла.
Узгред сам изгубила и двадесет кила!”, сведочи узбуђено,

у нама будећи стрепњу да би је неки ветар
(археолог с кошчицама)
могао опет одувати у ничеанске висине.
Док се с екрана осмехује, својим прозак-очима,
које несумњиво ничеанске беху.

КАФЕ САРТР

– служимо еīзисшенцију

у сартровом кафеу
биће и небиће
мешају коктеле.
језик амарето,
ликер у кликеру.
у сартровом кафеу
риба риби копа јаму
да би обе из ње срећно искочиле.
сава-рака,
тике-така.
у сартровом кафеу
на вечном менију
служи се примордијална супа.
космос се спушта,
у киту цвећа.
у сартровом кафеу
мало је алкохола
много пијанства.
трема и тремор,
zittern, zittern[2].
крај сартровог локала
ротациона светла
јуре у помоћ посусталим усамљеницима.
сартр се служи
у сартровом локалу
кашиком захвата рибљу чорбу.
акваријум из кашике
бежи ли бежи.
сартр се осврће на нови свет:

[2] Дрхтај (немачки)

превише крви, за премало сперме
– негодовао би, но више ни он ту није само гост.

ИСПОВЕСТИ

* ж е н с т в е н а

Чиста сам. Свет је прљав
па стојим по страни.
Кад улазим, онда само у центар
– ТУЂИ центар.
Пробијам чиреве.
Дренирам каверне.
Речју: попијем кафицу.

Свој наук сам добила,
али свој наум испунила нисам,
зато свој наук шамарањем враћам.

Родила сам двоје
и сместа уклонила трагове.
Последице су још ту,
само узрока више нема.

(Ко би рекао
да сам некад урлала: ЈОШ!)

Научне емисије гледам и са поносом изјављујем:
ја нисам део космоса.

П.С.
У поезију не верујем,
али је згодно то што са њом
човек има чему да се спрда.

* м у ж е в н а

Белац сам, хришћанин сам,
мушкарац сам, хетеро сам.
Не морам да будем чист,
али нема начина да ме окаљају.
Ко ме се не боји,
нек се код мува осведочи
о мојој мушкости.

Крећем се у чопорима и у крдима
„Јер где су се двоје или троје састали у име Моје,
тамо сам Ја међу њима”[3],
а кад нас се састане двеста,
онда је са нама Драган Џајић.

Заједно ловимо муве и лопте,
јер су биологија и предрасуде на нашој страни.
Туђе нећемо, своје чиреве не дамо.
Поуке делимо,
клетве примамо и прослеђујемо.

Верујем у једног једнородног сина божијег
и немам појма
која је разлика између њега и силовања.

---

[3] Христове речи према Јеванђељу по Матеју; 18:20

ПОМЕТЊЕ ПРОМЕТЕЈЕВЕ

на насладу и на зло боговима,
да се *ови* забаве
и љубомору у боговима да буде
– томе ће служити твоја деца.

садиће обично семе у обичну земљу
оквашену обичном водом
с мирисом сопствене кости.

> садиће обично,
> али са жудњом да засеју више,
> и са тежњом да поједу слађе.
> љубомора њихова даће им снаге.

љубоморно јурећи за тобом, летеће у мрак.
у опасности тражиће срећу,
а само у знању сигурност.

> попут муње што севне,
> тек да престраши, али ником не досади,
> даћу им ватру против мрака,
> а кишу против ватре имају.

угледајући се на тебе,
неће умети да стану,
да се сместа не залете у мрак,
обуздавајући себе самог
пример им мораш дати.

и ако умакну зидовима
салетеће их олујни ветар.

својом крвљу ће нову крв проливати,
најбољи твоји синови и кћери
неће код куће са осталима
за истим столом јести.

твој син биће непостојан.
одвећ паметан да би ћутао
а одвећ тужан да би говорио истину.
боговима биће раван,
док ће га ови сахрањивати.

Збогом, заурла Прометеј!
Идем богове да заводим на смрт.

ЗА ДЛАКУ[4]

Ловите ли длаку у лету, пасторе Нимелер?
Човек без једне власи још није ћелав,
онај без две такође није.
Од које власи почиње ћелавост?

Кад су одводили социјалисте,
кажете, ћутали сте.
Кад су одводили Јевреје,
ћутали сте.

Кад су одводили ове,
ћутали сте опет.
Јер тада Ви још нисте били они.

Човек са једним доларом на рачуну
још није капиталиста;

---

[4] Када су нацисти дошли по комунисте,
ја сам ћутао;
јер нисам био комуниста.

Када су затворили социјалдемократе,
ја сам ћутао;
јер нисам био социјалдемократа.

Када су дошли по синдикалце,
ја се нисам побунио;
јер нисам био синдикалац.

Када су дошли по мене,
није преостао нико да се побуни.

Фридрих Густав Емил Мартин Нимелер,
немачки протестантски пастор (1892-1984)

ланчић од једне алке
заправо и није ланчић;
свет без једног социјалисте
исто је што и свет са социјалистом.

Одлучите се, пасторе!
Јесте ли ви прогоњени, или прогонитељ?

Ту
где вас је рођење уписало,
у кући где живи човек,
ланац славних имена
(Фридрих Густав Емил Мартин) нуди Вам сигурност.

Одлука је на Вама,
осим ако не ловите длаке у лету, па неодлучно
прекорачујете,
немачки протестантски пасторе.

КИНДОКИ
(запоседнутост вештичијим силама)

Зар из твојих паганских очију сва
глад, болест и туга?
    Устава од врелог гвожђа
    склизну ти низ ухо.
    Камен ти за врат
    и обруч о крст.

Из очију ти светлих ко у мачке
полетеше лабрис и мач.
    Отац ти заледи поглед,
    мајка те прихвати за руке.
    Ошурено пиле у сеоском дворишту
    солидарно узјогуни крила.

Удови ти полетеше, па се скврчише.
Руменило ти шикну у образе.
    Ударници несврстаних светова,
    ветерани сексуалних ратова,
    у теби нађоше утеху.

Млечни зуби ти
почупаше корења.

---

[5] Киндоки, израз пореклом из Демократске Републике Конго, означава запоседнутост вештичијим силама. Према извештајима УНИЦЕФ-а, године 2010. преко 20.000 деце у овој земљи је оптужено да пати од запоседнутости. Песма се бави бруталним сакралним ритуалом истеривања злих сила који неретко води и у смрт. http://www.bbc.com/news/uk-england-london-17073332

[6] *Malleus Maleficarum* (у преводу са латинског: Вештичји чекић) је злогласни трактат о вештицама који је написао Хајнрих Крамер, инквизитор Католичке цркве. Књига је написана 1486, а објављена 1487. године

Malleus Maleficarum твоја је
матична књига.
На раменима ти табана вера света,
слепа и хладна као игла.

ЛЕКЦИЈЕ РАВНОДУШНОСТИ

– Куда журите, младићу? Неко Вас чека?
Још више журе, госпођо, они које нико не чека. Не би ли наишли на оног ко ће их једнога дана чекати.

Лекција 1.

– Чега се плашиш, мацане?
– Да је живот историја болести.
– Чега се плашиш, куцо?
– Да ветар не однесе ваздух.
– Чега се плашиш, медо медени?
– Да ствари пиље у мене, али ја их не видим.
– Чега се плашиш, зеко?
– Има ли места у нама.
– Питала бих још...
– Питај.
– Али – након свега – како да те ословим?

Лекција 2.

– Омашке правим, слободно лебдим, ко анксиозност у доба Франца Фердинанда.
– Какве непоуздане ране красе твој бели грудњак? Какве то негве крше, зглобове ти и пас?
– Ране су поуздане, Хефесте, али нарав није. Како да знам хоћу ли у рај, или пакао ја? Који никакво зло, али ни добро не починих?
– Ти који збориш ко да те Есхил написо. А сам ти Дионис наредио трагедије да певаш.

– Ја који ни светло, а ни таму не донесох.
– Не донесе, јер их ни сам не досеже. Рекоше нам: бог ће се одрећи млаких. А и оних што презиру дијалектику.
– Млад никад био нисам, Хефесте, то знај. Никад претерано млад.
– МлаК, а не млаД, слушај шта зборим ти ја. Колебљивост духа уздрмала ти перцепцију.
– О каквој ватри, о каквом пламену збориш? Ни за љубав, ни за мржњу, створен нисам ја. Млак, или млад, свеједно... За цео људски век, од Фројда макнуо нисам. Омашке правим, слободно лебдим, ко анксиозност у доба Франца Фердинанда.
– То је стога што ти век људски додељен ни не беше. Коначно слутиш спасење где је, пази себе да не пожалиш. А зашто говориш, смртниче, ко да те је Есхил написао?
– Није ме написао, Хефесте, али ће ме Есхил читати. Судећи према Хокингу, космос ће почети да се сужава, а време ће кренути уназад.
– Ценим ти опрезност, смртниче. А и окретање ми страно није.
– Блиско је и мени, мада бих тридесету да прегурам.
– Благо оном ко икада живи, имао се зашта и родити.

Лекција 3.

„Оклизуо сам се. Ја сам се оклизнуо.
Срећом, филозофирам чекићем.
Срећом, филозофске системе не познајем.
Срећом, мој филозофски систем сам ја.

Али ја сам се оклизнуо”.

Недостају подаци: где и када.

Лекција 4.

„Крајеви линије су тачке”.

Младић се шета. Или се не шета? Шета се. Са девојком.

– Ко је тај младић што плаче?
– То сам ја.
– Види га: не само очајан, него огорчен.
– То сам ја.
– Не само огорчен, него смешан.
– Анархизован је до распада.
– Ко би га пожелео у својој близини?

Младић се шета, мада би требало питати њега.

Лекција 5.

– *O tempora, o mores!*, како се то каже. Куда иде овај свет, уважена моја?
– Треба ли да стане?
– Нипошто, уважена! Морамо да убрзамо, спинујемо, изокренемо. Да нам идеје буду просте, али нејасне, привлачне, али грозне.
– Грозно је бити грозан. Срећом, људи то не знају.
– Пратите моје мисли. Шта су ови демократићи? Играчи на детаље, дилетанти меланхолије.
– Ту је наша предност. Кад кажу: „Да ми је бар четири зида око мене, па бих знао шта ме од света дели”, ми морамо да будемо у сазвучју са њиховим подсвесним.
– И ми смо Фукоа читали. Ко данас има добру идеју, прогласе га фашистом. Кад ми постанемо богови, неће се усудити да кажу: „Бог је детаљ”.

– Браво, браво! Надам се да не журите. Дигестивни тракт ми детектује обиље начела у вама! Надам се да не журите.

Лекција 6.

Зујим као грејалица на летњој жези.
– Не могу више у архаичном свету. Моје унутарње време, брже је од овог споља.
– Ја сам мајка, срећна мајка. Срећна што сам мајка.
– Учланила си се у природу.
– Ако цивилизација ишчезне, сама могу све. Ни силовање ми неће недостајати.
– Али ја! Очајан сам и поцепан.
– Управо супротно, ти си млад, тако млад. Очајан си јер си цео.
– Треба ми тема, треба ми радња. Ако очајавам, да нико не види. Зујим као грејалица на летњој жези. Желим лака решења, лепе исходе. Нећу да будем ничија сврха, нећу да ме воле фромовци.
– Током концерата Рикарда Мутија, у себи певушиш „Like a Virgin”. Не знаш да је лако бити срећан.
– Некад су људи били срећни, јер су били темељно површни.
– Мало је потребно за срећу.
– Доста ми је да се дружим са Вуди Аленом. А зашто сте Ви увек сами?
– Морам тако, кад сам са Вама.

Лекција 7.

Хирургија није повластица жена
– Љубави, кад бих морао да те ословљавам, звао бих те „љубав”. Срећом, ја то и морам.

– Још увек је “rough enough”. Дендијевски цинизам избија призвук опоре патетике.
– Сав сам избијен, готово утучен. Љубав, љубав, моје годишње примање.
– Прими ме, стави у свој загрљај. Већ их је толико стало. За секс сам подесна као шпатула.
– Излажем се и женама и шпатулама. *Online* ми само бодри дух.
– Хирургија, љубави, није повластица жена. Увек јој се, у нашој ствари, можемо приклонити.
– Целивам руку, миропомазање. Ерекција је канонско Јеванђеље.
– Хирургија је у небеса вазноси.
– Мој морал је двострук: мрзим себе, а блиски ме мрзе. Посежем за хирургизмом: мој уд више није мој.
– Мада се не узноси ни до општег добра.
– Јер полиција налик „оној” није.

– Куда журите, младићу? Неко Вас чека?
Још више журе, госпођо, они које нико не чека...
Да би натрчали на оног ко ће их једнога дана чекати.

ВРЛИ НОВИ

Пре завршетка своје
девете симфоније, Бетовен је потпуно оглувео
и никада, осим у својој глави,
није чуо нити један тон *Оде радости*.
Али ти, добри мали човече, имаш цезијумски часовник
и све ћеш постићи на време.

Кафка, ein *Hungerkünstler*,
Заглавио се на путу који ће потом његову сестру
одвести у Аушвиц.
Али ти си путеве поставио
на Google Maps,
тебе води GPRS.

Ниче је пред крај живота
грлио пребијену рагу на улици.
Но ти имаш терапеуте и саветнике.
Ти ћеш свакако пронаћи онога
кога ваља грлити.

Емпедокле, филозоф космогоније,
окончао је живот скочивши у кратер вулкана Етна.
Али ти атоме цепаш и спајаш према слободној вољи,
твоје ракете воде само увис.

Вуди Ален је у тридесетседмој упитао све
што је волео да зна о сексу,
а неколико година касније завршио је пред судом
уз оптужбу за силовање пасторке.

Али ти, добри мали човече, имаш водиче за срећу
и непогрешиво чуло нагонске чистоће.

Ти си миран спавач на сигурном.
Живот који стиже
неће те ни окрзнути.

РАВНОДУШНОСТ

колико издржљивости својим верницима
у скрштеним рукама доносиш,

коликим поклонима их засипаш.
колико живота би они уз тебе прегрмели,
колико додатних плата зарадили,
колико порода уз свој пород породили,

колико осмеха и без среће изнели,
колико оштрине без проницљивости симулирали,
колико звери туђим криком растерали,
туђим крилима бурама умакли.

свет пре и свет после света, то си ти,
                                        равнодушности.
и само ти ћеш нас
бесмислене надживети.

О ПСИМА И ЧУВАРИМА

Моји пријатељи живе међу псима
заоденути у љуске од јаја.
Њихове улице одзвањају *longa restom*,
њихове момачке собе засипа пешчаник.

Моји пријатељи живе међу псима.
С ланчићима око врата
за које их воде међу кафанским шалтерима.
Не познајем боље мајсторе глади и смеха,
што се упорно уче радости.
Моји пријатељи живе међу псима.
Ћутке, без клетве.
Подмећући суве формуларе под суве печате,
а наду полажући у папире што из еквадорске амбасаде цуре.

Моји пријатељи живе међу псима.
На огрлицама им *Tractatus Logico-Philosophicus*[7]:
„Границе мог света су границе режања”.
Под језиком им шумеће таблете, водопади и водоскоци.
Потајно се добацујемо реики зрацима.
Моји пријатељи живе међу псима.
Међу њима нема падова, ни уздаха,
до оне нечујне притужбе
како наша тела још неко време – могла су бити лепа.

[7] *Tractatus Logico-Philosophicus* (1922) Лудвиг Витгенштајн: „Границе мога језика су границе мога света”.

ЛЕЧЕЊЕ

Лечио сам Кафку
прескачући степенице
и уклањајући влагу из зидова.
„И ако паднем на стопрвој”, говорио сам му,
„бићу срећан, јер сам прескочио
претходних сто.
И док сам на тринаестој
не размишљам о четрнаестој”.

Лечио сам Ничеов страх од космоса,
тврдећи му
како је сваки понор *приватни* понор
и како је упорност зла
упорност бившег *људског* зла.

„Суди, да би ти се судило”, прозбори Ниче.
„Тако ћемо сутра постати бољи”.

Ниче се одазвао на комшијски парастос.
Кад му *blonde Klarissa*, удишући парфем из бочице,
упути примедбу о спорном шарму полипа му на цревима.
Он поново склизну с ону страну добра и зла.

„Наставимо ли твојом страном”, рече Кафка Ничеу,
„на оној страни
остаће само Холокауст,
И Холокауст ће нам бити један легитимни животни стил:
рано устајање, строга дијета,
лечење опозиционог поремећаја личности”.

„Нарушавање малограђанског реда”, врисну Ниче,
„Повратак човека *conditio humana*
А место где почиње смрт није уопште врх носа”,
наставио је,
„него прирођена нам страст да се умре”.

ИСПОВЕСТ КАПЕТАНА ЛУБИЦА[8]

Драги путници,
молимо вас да вежете сигурносне појасеве
и да искључите своје апарате.
    Јер живот је овде правило,
    смрт је изузетак.
Лево од улазних врата су дневне новине,
    оне које ви пишете.
А на својим седиштима
добићете сендвиче,
    оне које ви по својим радњама правите.
Говори вам ваш гладни капетан:
тренутно смо на десет хиљада метара висине.
Одавде би нам и богови
позавидели на перспективи.
    Као што вам већ и завиде,
    као што вам и ја завидим:
вама пекарима, вама писцима,
вама срећно ожењенима,
у морској пени освеженима.

Драги путници,
укрцавање је завршено.
Прекасно је да се предомислите.
Из неузвраћене љубави
гледам вас овде
    као у Нојевој барци упарене.
Уплели сте конац и восак,
сунце је ваш друг.
Желели сте провод и одмор,
стремите новцу и слави.

Сад не знате
да ћемо колико сутра
сви ми бити славни.
Не на пет минута,
него вечно.
Данас не знате, говори вам ваш капетан,
да сам ја
главни јунак ове приче.
Секирате ли се да ли сте заврнули славину,
орибали шпорет и пустили мачку?

Као и то да ли сте променили воду
златној рибици.
Златној, ћутљивој и хладној,
што другој риби гризе реп.

[8] Андреас Лубиц, копилот Луфтханзиног авиона, који је 26. марта 2015. оборио летелицу којим је управљао. Постоје индиције да је мотив овог недела била неузвраћена љубав.

ПЕСМА ИЗ ЧИСТОГ МИРА

прокуни ону земљу, рече ми,
где лавеж паса децу на свет доноси,
где их туђи прохтеви
кроз живот саплићу,
и где се џепароши жесте
кад им премали плен из џепа извуку.

ону земљу прокуни, чије су границе
туђи топови.
и где деца на гробу тек преминуле мајке
саучешће од ближњих траже,
али их ближњи не познају.

прокуни је, рече ми, мораш то учинити.
онда ћеш знати
ко је она, а ко си ти.

погледај је,
њен се накот у утробу дрвеног коња сакрио
и оданде виче:
„тешко теби, Одисеју, кад се кући вратиш.
мислићеш да нас више нема.
тешко теби кад искочимо одавде,
а тебе овде затворимо”.

напиши овако – диктирао ми је –
„било је то у једној земљи сељака,
а као да и није било.

било је то у једној земљи,
а ко да је под земљом било...”

тако ми је говорио тај страшни човек
који је
у тој земљи и умро.

ОДА ЛАЈПЦИГУ

Не ходам градовима, нема градова.

Око Шумана су били неки тргови,
неки цар му је наложио да му овај развесели
ћерку неком музиком.

Ходам музиком.

Не питам
чија је земља
коју газим.

Некоме се некад у пустињи запалио грм
који му је заповедио да његови *познаници* побију
њему *незнане* људе.

Питам, ко је незнанац.

Не знам
ко је у *овом* граду живео прошлога века.

Ако је од њега нешто ваљало,
то сад ваља читавом свету.

Питам о свету.

Не ходам градовима,
цар и музика.
Не ходам градовима
грм и пустиња.

Не ходам градовима,
гром и мржња.

Не ходам градовима,
ходам људима.

(Ходам без гласа.
Колико језика човек мора да научи,
да би на свакоме од њих ћутао?)

Лајпциг, децембар 2015.

О ПЕСНИКУ

Драган Радованчевић, песник и психолог. Аутор две песничке књиге *Клатно се боји летења* (Градска Библиотека „Владислав Петковић Дис”, Чачак, 2006) и *Глагол интимности* (Књижевна општина Вршац, 2009). Добитник награда Млади Дис 2006. и Бранкове награде Друштва књижевника Војводине 2007. године.

Године 2009. и 2010. борави као стипендиста (градски писац) у Бечу и у Берлину, у оквиру стипендијских програма Литерарног колоквијума Берлин, КултурКонтакта Аустрије, Фестивала Виленица (Словенија) и Централноевропске иницијативе (Италија).

Превођен на више језика, заступљен у бројним антологијама поезије и прозе.

Основне студије психологије завршио на Универзитету Потсдам (Немачка) у Потсдаму крај Берлина. Тренутно завршава мастер студије клиничке психологије у Лајпцигу, где живи и ради.

У ОВОЈ КЊИЗИ

повеља

Библиотека
ПОЕЗИЈА, ДАНАС
књига сто двадесета

Уредници и рецензенти
ЖИВОРАД НЕДЕЉКОВИЋ
ДЕЈАН АЛЕКСИЋ

Издавач
НАРОДНА БИБЛИОТЕКА
„СТЕФАН ПРВОВЕНЧАНИ”
КРАЉЕВО

За издавача
ДРАГАНА ТИПСАРЕВИЋ

Главни и одговорни уредник
ДЕЈАН АЛЕКСИЋ

Секретар Уредништва
ВЕРОСЛАВ СТЕФАНОВИЋ

Ликовни уредник
ДРАГАН ПЕШИЋ

Штампа
Анаграф
Краљево

Тираж
500

Краљево
2016